

RAPIITEENIRI PAAWORO

ROJANKINATEENIRI TEMOTEEYO

1 ¹⁻²Nokoyi niwethatemi, Temoteeyo, tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Paaworo jankinateemirori iroka. Rotyaantakina Jesokirishito nokamanteeyerini maawaeni atziri aririka raapatziyeeyarini rirori, ari rowañaagaeyerini jaka kipatsikika eejatzi janta jenokinta. Rootaki ikowakaakinari Tajorentsi. Notyomi, nonintaperotzimi. Nokowaki ineshironkatemi Pawa Tajorentsi, eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Eejatzi nokowaki ikaminthaaperotemi, ijeekakayemi kameetha.

Ipaasonkitakowentziri Paaworo Temoteeyo

³Tema paerani rantawaetzinirini riraga nochariniitenipaeni. Iroñaaka eejatzi naari nantawaetziniri. Tema namanakotapiintzimiri Tajorentsi maawaeni kitejiriki, eejatzi tsiteniriki. Oetarikapaeni nanteniriri irinta, nokowaperotaki niweshiryakayaari. ⁴Paerani, nookantanakimiriranki, powashiretanaka, piraaka. Osheki iroñaaka nokoetyaakimi. Nokowawita noñeemimi eejatzi, niweshiryaawentaperoteemimi. ⁵Nokenkithashireteemi, kameetharini paapatziyaperotakari Jesoshi, pikantatyaani. Pikimitakawo pijawo Roera, eejatzi piniro Eyonishe:

aapatziyaperoeyarini roori. Niyotzi eeniro paapatziyari Jesoshi, rootaki nopaasonkitakowenanzimiri.

Eero pipashiwentakaawo paapatziyakayaari atziri

⁶Paapatziyakari Tajorentsi, rootaki nokanantemiri: paerani, nowantakimirori nako, eejatzi nokanantakariri rirori ramitakotemi, eenitatsi imatakaakimiri. Iroñaaka pantaperotero maawaeni imatakaakimiri. ⁷Irinta Pawa Tajorentsi ipakaero Ishire. Roori tee okowakagae athaaye. Tee ari opoñeeya thaawaantsi Ishireki Tajorentsi, inta omatakaakaero oetarikapaeni ikowakaakaeri. Eejatzi omatakaakae anintaperoeyerini Tajorentsi eejatzi maawaeni atziri; eejatzi omatakaakae aamakowentya apaniroeni. ⁸Rootaki kaari pipashiwentakaantyaawo pikenkithatakotteri Awinkatharite. Eejatzi, eero pipashiwentakaana; nojeekakika omonkyaagamentotsiki: nokenkithatakotkirira rirori, rootaki romonkyaaganteetakinari iroñaaka. Osheki nokemaatsitawentakari Jesokirishito, kameetha pikimitena eerori. Aritaki imatakayemiro Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri. ⁹Paerani, tekirani riwetsikironi iroka kipatsika, riyotzitakaeni aapatziyari Jesokirishito. Riyoyagaeyitakaeni kameetha ajeekae-

yantyaarini. Tee akameethatawitani paerani, omaanta eenitatsi ikowakaa-kaeri. Ineshironkatashiteeyakaeni, rowawijaakoeyakaeni. ¹⁰Ipokapaaki kipatsikika rirori, riraga owawijaakoe-yakaerini. Iroñaaka ayotaperoeyakironi maawaeni rantakaeniri Tajorentsi. Eero iroñaaka athaayi akame. Iñaani iyotakaakaero aririka akame, eero aatzi paamariki kaari tsiwakanitatsini. Kameetha iroka ikamanteeyerini: rowañaaperoeyakaeni, akanteetatyee-yaani ajeekimoeyerini inampiki.

¹¹Rotyaantakina rirori nokamanteeyerini atziri iroka kameethatatsiri, eejatzi niyotagaeyerini. ¹²Rootaki nokemaatsi-tantakawori maawaeni jaka omonkyaa-gamentotsikika. Omaanta tee nopashi-wenta. Niyotaperotziri riraga naapatzi-yari: niyotaki eero ramatawitana, rootaki nokanantakariri: “Pikem-poyeena”. Niyotaperotzi ikempoyeena roojatzi ipokanteeyari. ¹³Kyaaryooperotaki maawaeni niyotaakimirini, tee namatawitzimi. Pimonkaatero maawaeni nokantakimiri. Paapatziyari Jesokirishito, pinintashireperoteri. Pikiyaaryoowentero pikenkithatakotero iñaani. ¹⁴Okithaatakaakimi Ishire Tajorentsi. Omatakaakimiri pikem-poyero iñaani kameetha eejatzi pikenki-thatero.

Tsika ikanteeyiriririka Paaworo

¹⁵Piyotzi rookaeyakinani aashiyajtzi: Jijeero, Eromoojeneshi, maawaeni.

¹⁶Nokowaki ineshironkateri Awinkatharite Oneshijoro, eejatzi isheninka rirori. Retakotapiintakina rirori, tee ipashiwenta rareetaatana jaka omonkyaa-gamentotsikika. ¹⁷Inta rareetantakari jaka Oroomaki, ikowakowayitakinani, roojatzi iñaantapaakinari jaka. ¹⁸Piyoperotzi eejatzi osheki ramitakotakina janta Ejeesoki. Iinja,

ipokaerika Awinkatharite, aritaki ineshironkatapaeri.

Ikantziri: “Pikanteetatyeeyaani pantawaeteniri Tajorentsi”

2 ¹Iroñaaka, notyomi, tema ineshironkatakimi Jesokirishito, rootaki nokamantzimiri pitontashirete maawaeni pantayitenirini. ²Eenitatsi pikemakinari, tema pikaateeyakirini osheki paashini kemaeyakinirini. Ari piyoyeeri apaanipaeni atziri ikyaryoow-enteni riyoteeri paashinipaeni atziri, rowaagaeniri eejatzi paashinipaeni iroka niyotaakimiri. Rowaagaeniri eejatzi paashinipaeni iroka niyotaakimiri. ³Riraga joraaropaeni kameethari ikemaatsitawentapiintari iwinkatharite. Pikimityaari eero, eero pithaayi pikemaatsitawentyaari Awinkatharite Jesokirishito. ⁴Eejatzi tee riyomparita-piinta joraaro, tee ipankiwaetzi, inta apatziro ikyaryoowentziniri iyapitaanote ikowantakariri. ⁵Eejatzi riraga perootatatsiri peroota ikemijantaperotziri riraga showirinkakotantatsiri. Eerorika ikemijantaperotziri, eero ipashiteetari irika ipapiintziriri anaakotantatsiri. ⁶Eejatzi riraga pankiwaeta-tsiri, aririka ithamaetakotaperotero iwankiri, ari rowiitero osheki okithoki iinja. Tee ratsipetashitawo ithamaetako-tziro. ⁷Pikenkithashiryaaperotero iroka noshiyakaawentzimiri, ari riyotakaaperotemiro Awinkatharite.

Pikenkithashireeri Jesokirishito

⁸Pikenkithashireeri eejatzi Jesokirishito, riraga icharineeteni iinja Iraviiri; rowamaetawitakari, omaanta ipiriintanaa eejatzi. Rootaki iroka nokamantapiinteeyiririni atziri, rowawijaakoe-yanteeyaaririni. ⁹Nokantani nokenkithatakagayirini atziripaeni iroka, rootaki noñaashitantakawori iroñaaka.

Roojotanteetakinawo kareenatha, ikimitakaanteetakina naaka owamaantani. Omaanta tekatsi ikanteetero roojotero iñaani Tajorentsi: tema owaaganaka roori. ¹⁰¿Ititaka nokemaatsiwentakari maawaeni iroka? Riro nokemaatsiwentari maawaeni atziri riyoyaakiri Tajorentsi, ikanteetatyeyyaani ijeekantyaari kameetha janta jenokinta. Rirotaki Jesokirishito owawijaakoterini. ¹¹Kyaaryootaki iroka ikantziteetarini:

“Eerorika akimitaga paerani aritaki akimitakotawitakari atsipatakari Rotyaantanewo Tajorentsi, janta koroshiki akamaeyakini. Rootaki atsipatantapaeyariri janta jenokinta, ajeekimotapaeri.

¹²Aritaki iroñaaka apomeentsiwentakanari antayitakinirini oetarikapaeni, rootaki eejatzii akaateeyerini eewawenanteeyini. Aririka akanteri atziri: ‘Tee niyotziri Jesokirishito’, eejatzii ikantakotee paata rirori: ‘Pawa, tee niyotziri tsikarika itzimi irira’.

¹³Aririka akenkithashireeya amatawiteri, akantashityaarika: ‘Naapatziyari’, omaanta roojatzirika akimita paerani, eero amatawiteziri Jesokirishito eejatzii eero ramatawitee rirori. Imonkaataperotero maawaeni ikantziri”.

Rootaki iinja rotyaanantyaariri kaari aapatziyarini janta paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁴Tema ikaateeyakaeni Awinkatharite. Pikantapiinteri riraga aapatziyariri Jesoshi janta eero ipiyapiyawaantetari oetarikapaeni riyotaayitawitaririni. Ratsipetashitakawo ipiyawaantetakari iroka, ikompitakaarikari riraga kemaeyeririni. ¹⁵Pantaperotayitenirini Tajorentsi, ikanantemiri: “Kameetha maawaeni pantakinari”, roojatzii eero

añiiri pipashiwenantyaari. Piyotaperotziro iñaani Tajorentsi, iroñaaka piyotaantero kameetha; tema kameethari iyotaantzi roori. ¹⁶Eero paapatziyawo okaatzi ikantashityaari kaari aapatziyariri Tajorentsi ikinakaa-shitanakawo, tema kaari rooperotatsini eejatzii kaari amitakoteeni, eero piñaawaetziro: pookakaaperotzirikari atziri aapatziyaririmi Tajorentsi. ¹⁷Iroka kantashitaantsi oshiyakawo pathaawontsi. Aririka aakae, othonkanakae maawaeni awathakipaeni, apathaayitanakini. Ratsipetakawo ikantawakaantawo riraga Imeneeyo eejatzii Jireeto. ¹⁸Ikompiteeyakawoni kyaaryootayitatsirini. Ikantatzii: “Monkaataka. Ipiriinteeyawitaani paashinipaeni, omaanta eero apiriinteeyaaani aaka”. Rootaki ipakaagaanantanakawori raapatziyari Jesoshi kemaeyakiririni. Omaanta ipiriinteero awatha Jesoshi aririka ipiyee. ¹⁹Piyotero iroka okantziri iñaani Tajorentsi: “Riyotaperotziri Tajorentsi maawaeni aapatziyeyaririni”. Eejatzii okantzii “Eenitatsirika aapatziyariri Jesoshi tema rookero kaari kameethatatsi rantayitzirini”. Aritaki okantakiri. Iñaani Tajorentsi oshiyakawo antawo mapi: tee opaashinitapiintee.

²⁰Janta ipankoki ashaagantzinkari eenitatsi osheki iwiratote. Eenitatsi pinaperotachari, riwetsikaetziro ooro eejatzii piraata. Eenitatsi kaari pinatacha, riwetsikaetziro inchato eejatzii tsirepathari. Rowaga pinatachari, riweshiryawentakawo: ikowaki raminiteri maawaeni atziri. Rowaga kaari pinatacha aririka owantakyaawo ookanteeyawo roojatzii kaagashiki. ²¹Aririka powameethateeya eero, pookakirorika kaari kameethatatsi pantapiinteeyirini, ari pikimityaawo pirato pinaperotachari; riweshiryaa-

wentemi Awinkatharite, ikowaki iñaagaemi maawaeni. Tema iroñaaka pimatakiniri oetarika ikowakaakimiri.

²²Eerowa pikenkithashiriro kaari kameethatayitatsirini rantayitzirini ewankaripaeni. Intakya pikowaperotanaiki pikameethatane, pameentaperotaneeyaari, pinintaperoteri paashinipaeni, pijeke kameetha, pitsipateeyaarini paashinipaeni kameethatayitatsirini: maawaeni riraga aapatziyaperotakariri Awinkatharite ijeekaperotzi kameetha. ²³Omaanta eero pikantawakaawentashitawo kaari ayotaperoeyini: pikijawakaantawokari. ²⁴Aaka aapatziyari Awinkatharite rootaki kaari okameethatantya akijeeyerini paashini atziri; inta kameetha akaminthayeri paashinipaeni, kameetha ayoteeri, eero ajamaneentari, ²⁵kameetha ayoteeri riraga kaari aapatziyeeyawoni kyaaryooperotatsiri. Kameetharika ayoteeri, roojatzi apaanipaeni ikenkithashiryaanakya, rookaero kaari kameethatayitatsirini ikemijanantyaawori kyaaryootatsiri. Ramitakoteri Tajorentsi. ²⁶Ramatawita-witakariri kamaari: ojeekawita ikowakaawitakariri, rootaki ranantawitakanariri rirori: omaanta ayotagaeri eentsikiroeni aritaki rowawijaakoteri Tajorentsi, aririka raapatziyeeyarini.

**Tsika ikantyaaka
amatawitantatsiri, iinja**

3 ¹Piyotero iroka: iinja, rootentsirika omonkaatakya kitejitatsiri ipokanteeyari Jesoshi, osheki opomeentsitzimotyaari aapatziyariri Jesoshi. ²Rirojatzi riraga atziri rirotaki nintaperotaachani apaniroeni, ikowaperoteri koriki, ikantakaaperoty, ishirontawentyaari paashinipaeni, ikantzimateri Tajorentsi, ipiyathatyaari ashitariri, eero ipaasonkitziri neshironkaterini, eero ikenkithashiriiri

Tajorentsi. ³Eero riyotziro ikaminthayeri paashinipaeni, eero riyotzi ipeyakotziniri atziri rantziri, ikantzimatante, eero ipashiwentakaawo rantayiteroni tsinanipaeni, ikijanakya, itheenkayiterini kameethatayitatsirini, ⁴ramatawita-yiterini isheninkaperopaeni, rantashitayityaawoni oetarikapaeni, eero ikenkithashirya, ikantakaaperotanakya, ikowanaki ikimoshirewaentantyaari, eero ikoyi riyoteri Tajorentsi. ⁵Raapatziya-jeempiyaashityaari Tajorentsi, omaanta tee ipinkathatziri. Eero pikimitakotari eerori eejatzi eero pitsipateeyarini. ⁶Ikyaaankoteri paashinipaeni atziri, ramatawitapaero tsinanipaeni. Tee okenkithashireperota, rootaki imatantyaawori ramatawitapaero. Osheki antayitanakironi kaari kameethatatsi, okowaperotanaki antayiteroni. ⁷Osheki okemijantashitakarini paashini iyotaawitawori omaanta tee riyotaaperotziro kyaaryootatsiri ikantziri Tajorentsi. ⁸Paerani riraga Jaaneshi eejatzi Jaampireshi ipiyathatarini Moeseeshi, tee ikowakayiri joriiyopaeni raapatziyaka-gaeyarini. Eejatzi ikimitakari iroñaaka riraga amatawitantatsiri: tee ikowaka-gaerini atziri raapatziyaperotawo kyaaryootaperotatsiri. Tee okameethatzi iroka ikenkithashiryaayitakirini, ikemijantajeempiyaashitaka. ⁹Eero ikantatyaani imatero iroka. Tema paerani riyotakoeyirini riraga piyathataririni Moeseeshi. Eejatzi iinja riyoteeyanakini atziri kyaaryo ramatawitantatsiri riraga amatawitantatsiri.

**Pikemijantaperotero
kyaaryooperotatsiri**

¹⁰Omaanta piyotakotaperotakina. Piyotakiro niyotayitzimiri. Piyotakiro nantayitzirini. Piyotakiro nokowakiri nomatayiterini naari nantayiterini. Piyotaki

eejatzi nameentaperotakari Tajorentsi, nokyaaryoowentziniri maawaeni, nonintaperotakiri, tee nojamaneentawo nopomeentsitawentakari. ¹¹Eejatzi piyotzi ikijantapiinteetakinawo naapatziyari Jesoshi. Piyotaki eejatzi nokemaatsita-piintakawo janta Antyokiiyaki, Ikoonoki, eejatzi Riishitaraki. Osheki ikijeeyakinani jeekaeyatsirini janta. Omaanta rowawijaa-kotapiintakina Awinkatharite. ¹²Kyaaryo, ikijeetzi maawaeni aaka aapatziyariri Jesokirishito, aririka akowaperotaki raapatziyaperotyaa. ¹³Eekiro riyaatatye ramatawitaperotante riraga kaari kameethatatsi, eejatzi iyotaantzirori theeyaantsi. Eejatzi riraga kamaari ramatawiteri rirori. ¹⁴Omaanta eerokakya, paapatziyanakyaawo iñaani Tajorentsi eeniro pikaatzini. Roojatzi paapatziyantariri Jesokirishito ari rowawijaa-kotakimi. Tema piyotaki tee namatawitzimi. ¹⁵Paerani, eeniro pikaatzini, riyotagaetakimiro iñaani Tajorentsi. Tema okameethaperotaki. Rootaki iyotaakimiro paapatziyakari Jesokirishito, pawijakotantaari. ¹⁶Rirotaki Tajorentsi jankinatakaantakirori Iwaperite, maawaeni. Iyotagaeyakaeroni kyaaryootaperotatsiri, teerika okameethatzi antakiri, okamantakae. Iyotagaeyakaeni tsika akantyaari akameethatanteeyari, eejatzi iyotagaeyakaeni akameethaperoyakaeni kameetha. ¹⁷Rootaki ojeekantakari Iwaperite Tajorentsi, akameethataperotanteeyari. Tekatsi akantya akompitanyaa-wori, omaanta ayotaperotero antaperoyeeroni maawaeni ikowakaakaeri Tajorentsi.

Riweshiryaaakaari Paaworo Temoteeyo

4 ¹Iinja ipokae Jesokirishito ipinkatharitapaaki. Aririka ipokae, ari roñaagayitapaakaeroni rantayitzirini maawaeni añeeyatsirini eejatzi maawaeni kamaeeyentsirini. Ikamantee-yeeni tsika ikanteeyeeni. Ayoteeyini

ikaateeyakaeni iroñaaka, eejatzi ikaateeyakaeni Pawa Tajorentsi, rootaki iroñaaka, nokamanantzimrori pantero iroka. ²Pikenkithatapiintero iñaani Tajorentsi maawaeni kitejiriki. Tsikarika ikaateri oorya, tsikarika pijeeki, eerokya pimaeritzi, omaanta pikenkithatakayeri maawaeni atziri. Teerika okameethatzi iroka rantakiri, ari pikanteri, eejatzi pikanteri ero rantziro. Pikanteeyerini kameetha ijeekaeyeni. Eentsikiroeni piyotaaperoyerini paashinipaeni, eerokya pikijathatzi. ³Iinja, aririka kameetha ayotagaeyawityaarini atziri iñaani Tajorentsi, omaanta eerorika ikemijanteeyironi. ⁴Eero ikoyiro iñaani Tajorentsi rowaga kyaaryooperotatsiri, omaanta ikowaperote ikemashityaawo riyotagaeteri theeyaantsi ikenkithatashitayitarini atziri. ⁵Omaanta eerokakya, paamawentya: pikimitarikari. Aririka pipomeentsitawentyaari Awinkatharite, ero petakoshiryaaashita. Paapatziyaka-yaaari paashinipaeni. Pimataperotakinirri Tajorentsi maawaeni ikowakaakimiri.

Ikenkithashireeri Paaworo

⁶Ro nokamanantzimrori iroka, rooteentsi rowamagaetena, rooteentsi niyaate naari jenokinta. ⁷Nopomeentsi-wentaperotakanari Awinkatharite, nomatakiniri maawaeni ikowakaakinari, tee namatawitziri. ⁸Iinja, ipokaerika Awinkatharite, ipashitayitenawoni kameethatayitatsirini. Eero ipanawo apaniroeni naari, omaanta eejatzi ipaeyerini maawaeni aamagaeyakaririni. Tema kameetha ikantakowenteeyakaeni maawaeni. Riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi riraga kaari aapatziyari Jesoshi ari rowashironkaeri. Omaanta naaka eejatzi maawaeni paashini aapatziyaperotariri eejatzi maawaeni paashini nintashireperotziriri

riraga kantziriri: “Nokoyi ipiye
intsipaete”, kyaaryo ipinateeyenani
kameetha.

Paashini ikamanteeriri eejatzi

⁹Pishintsite pipoke piñeena. ¹⁰Riraga
Teemashi, ikowaki riweshiryaa-
wentyaawo jeekayitatsirini kipatsikika.
Rookanakina, riyataanaki Tejawooni-
kaki. Riraga Keresheente, riyataanaki
Karaashiyaki, riraga Teeto riyataanaki
Taramaashiyaki. ¹¹Apaniroeni Rookashi
itsipatakina. Aririka pipoke, pamakinari
Marikoshi, osheki nokowaki ramitako-
tena. ¹²Eejatzi riyataanaki riraga
Teekiko. Notyaantakiri rirori Ejeesoki.
¹³Eejatzi pamakinawo noethaari
nowanakirowa Toroowareki, ojeeki
janta ipankoki Kaaripo. Eejatzi pamaki-
nawo maawaeni Iwaperite Tajorentsi,
eejatzi nowaperitepaeni. ¹⁴Rowashi-
ronkaaperotakina Arejaantero, riraga
wetsikapiintzirori asheero. Tema
itheeyakotana eejatzi okaatzi niyotaa-
kiri atziri. Iinja rowashironkaeri
Awinkatharite. ¹⁵Paamayarira eerori,
rowashironkaemikari. Osheki
ikijawentakinawo nokanteeyakiririni.

¹⁶Ritantakari reewawenantzi rojampi-
takowentana, tee ijeeki kantakowente-

nani, ishiyapithateeyanakinani. Tee
nokoyi rowashironkaeri Awinkatharite.
¹⁷Omaantakya irira, kijokiro rowana.
Itajonkawentakina, nomatantawori
nokenkithatakagaeyirini paashinijatzita-
tsiri atziri, maawaeni. Tema Jatanaashi
rantakaakiri rowashironkaetenamira,
omaanta rowawijaakotakina Awinkatha-
rite. ¹⁸Aririka rowashironkaetakina
eejatzi, niyotaki ari rowawijaakoteena
eejatzi; ijeekakayena jenokinta, janta
reewawenantaperotzinta rirori. Thame
añaperotaperoyerini, aritaki akantee-
tatyeeyaani.

¹⁹Niwethatawo Pirishiira, eejatzi
rirori Akiirishi. Eejatzi niwethatari
maawaeni isheninka Oneshijoro.
²⁰Eeniro Eraashito, ijeeki janta
Koriintoki. Nawijantakawori
Mireetoki, noñaaneeri Toroojimo:
imantsiyataki. ²¹Pishintsite pipoke,
tekiraata okyaawontsitanaki.
Riwethateeyemini Eyowooro,
Porente, Riino, Kiraaworya, eejatzi
maawaeni ayemijantzinkarite.

²²Nokowaki ikaminthayemi
Awinkatharite, ineshironkatapero-
temi.

Naaka jankinatzimirori iroka:

Paaworo